N.C.P.G.R.

MEENSEL - KIEZEGEM '44

47e Jaargang – 4e Editie – December 2022

Op de foto zien we de bloemenhulde voor de slachtoffers van de razzia's van 1 en 11 augustus 1944 in Meensel-Kiezegem. Hun beeltenis op de twee doeken, aan weerszijde van de urne met aarde uit het concentratiekamp van Neuengamme, symboliseert hun aanwezigheid tijdens de herdenkingsplechtigheid op 7 augustus.

Vanwege het voltallige bestuur van NCPGR Meensel-Kiezegem'44 wensen wij u een succesvol en vooral gezond 2023. Wij danken u voor de aanwezigheid op tal van onze activiteiten en hopen u ook in het nieuwe jaar talrijk te mogen verwelkomen.

Traditiegetrouw gaat deze december-editie samen met de vernieuwing van het lidgeld.

Wij appreciëren uw blijvende steun aan onze organisatie.

Nationale Confederatie van Politieke Gevangenen en Rechthebbenden – Meensel-Kiezegem 1944 vzw
Erkenningsnummer **P005656** – Afgiftekantoor Tielt-Winge
Verantwoordelijke uitgever : Vital Craeninckx, Leuvensesteenweg 168 3390 Tielt-Winge

Locatie: Museum44 Binkomstraat 1 3391 Meensel-Kiezegem

Je kan het museum bezoeken individueel of in groep mits reservatie via +**32 16 36 50 55**, reservaties@museum44.be of online via www.museum44.be. De openingsuren en toegang kunnen wijzigen in functie van de Covid-19 maatregelen. Contacteer ons gerust voor meer informatie, of kijk op onze website www.museum44.be

Tom Devos +32 487 73 70 02
Katrin Duerinckx +32 485 55 97 57

Marc Cauwbergs +32 478 92 70 26
Ronny Olemans +32 473 35 03 65

BESTUUR vzw N.C.P.G.R Meensel-Kiezegem'44

VITAL CRAENINCKX
Voorzitter
+32 16 63 46 23
+32 496 50 46 77

FREDDY DUERINCKX
Ondervoorzitter
+32 16 62 12 38
+32 479 69 97 88

VIVIANE CAUWBERGS
Secretaris
+32 16 53 41 88
+32 473 32 07 76

JOS LEMMENS
Penningmeester
+32 16 63 36 11
+32 477 45 67 36

WERKGROEPEN

HERDENKINGSCOMITE
Coördinator Vital Craeninckx

HERDENKINGSREIZEN
Coördinator Oktaaf Duerinckx

MUSEUM & TENTOONSTELLINGEN
Coördinator Marc Cauwbergs

REDACTIE
Vital Craeninckx, Oktaaf Duerinckx & Tom Devos

BESTUURSLEDEN

Rita BROOS, René CAUWBERGS, Stefan CAUWBERGS, Caroline COLEBUNDERS, Katrin DUERINCKX, Guido HENDRICKX (ere-voorzitter), Tom LEMMENS, Ronny OLEMANS, Rudi PEETERS, Marcel REYNDERS, Melanie SCHOUTERS, Evrard VAN GOIDSENHOVEN, Yvonne VANGILBERGEN & Fernand VANSEVENANT

REKENINGNUMMERS

Algemeen, Lidgelden & Donaties – KBC – IBAN BE84 7340 3632 1859 – BIC KREDBEBB

Herdenkingsreizen: KBC – IBAN BE96 7390 1554 9505 - BIC KREDBEBB

Website: https://www.meensel-kiezegem44.be/

Voorwoord

Weldra vieren we kerstmis en wordt er getoast op het nieuwe jaar.

De jaarwisseling betekent een nieuw begin en steeds opnieuw, zoals bij elk nieuw jaar, liggen een aantal goede voornemens als bagage klaar voor een tocht doorheen de volgende twaalf maanden. Ik hoop dat alles wat u in het verleden ongelukkig of ontevreden maakte kan vermeden worden en datgene wat u goed heeft gedaan en vreugde bracht, bestendigd wordt.

Kerstmis is een familiefeest en ieder van ons gaat daar op eigen wijze mee om. "*Wij zijn van nature uit 'verlangende' wezens en verlangens zijn onbegrensd*" schrijft de Hollandse Prof. Désirée Verweij in haar boek "Passie en Persoonlijkheid"… De drang naar beter, meer, mooier en duurder staat in schril contrast met ons verlangen naar een goede gezondheid, liefde, verdraagzaamheid of een rechtvaardiger samenleving. Kersttijd is een moment waarbij het materiële *lijkt* naar achter geschoven te worden; we hebben meer aandacht voor wat we in het leven werkelijk belangrijk vinden, wat ons motiveert, waarvoor we leven. Even is het alsof de kloof tussen ideaal en realiteit, tussen het materiële en immateriële, wordt overbrugd. Een tijd die uitnodigt om na te denken…

In deze context citeer ik uit de toespraak van Simon Gronowski op de herdenking in Meensel-Kiezegem in augustus 2012. S. Gronowski is een Poolse Jood die op 11-jarige leeftijd uit het 20ste konvooi naar Auschwitz ontsnapte door van de trein te springen:

. . ."De barbaren hebben in 1943 mijn moeder en mijn zuster vermoord in de gaskamer van Auschwitz-Birkenau. Mijn vader is in juli 1945, ziek en ongelukkig, wanhopig gestorven en ik overleefde en bleef alleen achter.

Ik zelf was 11 jaar oud toen ik op 17 maart 1943 door de Gestapo opgepakt werd, in de kelder van de Gestapozetel op de Louizalaan in Brussel werd geworpen, en daarna één maand opgesloten in een grote gevangenis, de Dossin - Kazerne te Mechelen.
En op 19 april 1943 werd ik in een beestenwagon van het 20ste Konvooi gestoken.
Ik begreep er niets van. Ik leefde nog in mijn wereld van padvinders. Ik wist niet dat ik ter dood veroordeeld was en vervoerd werd naar de plaats van mijn executie.
Als bij mirakel ben ik van de trein gesprongen en kon ik vluchten.
En waarom dat alles ? Slechts omdat mijn ouders als jood geboren zijn.
Gedurende 60 jaar, heb ik heel weinig over deze feiten gesproken:

Ik spreek vooral voor de jongeren van vandaag.
Ze moeten de wreedheid uit het verleden kennen om de democratie van vandaag te verdedigen. De democratie is een strijd van elke dag.
Kinderen van mijn land, behoud België en Vlaanderen zoals ze zijn: vrij, vredevol, democratisch, tolerant, waardig, gehecht aan de rechten van de mens…. opdat jullie, jullie kinderen en kleinkinderen op een dag niet bij ongeluk de barbarij zouden kennen zoals ik die gekend heb !
Dit is een boodschap, niet van verdriet, maar van hoop en geluk. Leve de vrede en de vriendschap onder de mensen . . . !" einde citaat.

Mogen deze woorden inspireren tot een **vredevolle kersttijd en een gelukkig nieuwjaar**

Vital Craeninckx, voorzitter

Toespraak van de burgemeester van toen, August Reniers, op de uitvaart van verzetsstrijder Hilaire Gemoets in Assent (september 1944)

Zondag 3 september 1944. In de euforie en de vreugde net op de dag van de bevrijding van Brussel werd verzetsman **Hilaire Gemoets,** geboren in Assent op 24 januari 1924, in Webbekom bij Diest door de Gestapo aangehouden en gefusilleerd nadat hij zijn eigen graf had moeten delven. Hilaire Gemoets was korpscommandant van de Belgische partizanen en lid van de sabotagegroep 'Groep G'. Vrienden hebben in de nacht van 3 sept. 1944 zijn lichaam opgegraven en op vraag van de pastoor van Assent opgebaard in de dorpskerk tot op de dag van een indrukwekkende begrafenis en een opgemerkte afscheidsrede van de toenmalige burgemeester:

"Dierbare familieleden en dorpsgenoten,

Terwijl de klokken , over dorp en stad, de lang verwachten dag van 's lands bevrijding inluiden, en uit elk verdrukt hart, vreugde en blijdschap opwellen, om de ontzetting van ons Vaderland, wacht me, als burgemeester der gemeente een zeer pijnlijke plichtsvervulling.

Hilaire Gemoets gaat rusten na afgedanen arbeid.
Reeds lang stond hij sterk in den dienst van zijn verdrukt volk.
Hij zag de rampen die kwamen over zijn land en over zijn verbannen koning.
Hij zag de vernedering van zijn volk, de ongehoorde opeisingen, het meenemen van onze jongelingen onder bedreiging van de bozen vijand.

Hij zag de vrijheid in boeien gelegd, hij hoorde het geween uit gevangen concentratiekamp; zijn volk was een volk van slaven en verdrukten. En zijn jeugdig hart trilde van verontwaardiging.

"Ik ga- zo besloot hij- mijn broeders bijstaan in het wreken van onrecht, in het vrijmaken van mijn Belgisch grondgebied". En hij ging…

Enkele dagen geleden kwam hij naar huis – en toen hij terugging daar naar waar de plicht hem riep, groette hij zijn huisgenoten.

Maar zijn laatste woorden waren " Dag moeke, tot weerziens…" En hij ging om te sterven. Verleden zondag trof hem het schot der lafaards. " Wat wilt ge me geven" sprak Judas, " Ik zal hem U overleveren"… Dertig zilverstukken was de koopprijs, op Hilaire stond een half miljoen.

Weest fier over uw kind en broeder, een heldendood stierf hij voor België, koning en volk. Vol eerbied en bewondering buigen wij het hoofd voor zulk een groot dorpsgenoot, held om zijn ridderlijkheid, held om zijn vaderlandsliefde, sprekend toonbeeld van ware naastenliefde.

Hilaire is uit zijn te jeugdig leven gescheiden, een voorbeeld van deugd en moed, nalatend aan onze jongelingsschap en aan gans het bevrijde volk.

De aardse vrede, na losmaking uit de boeien, geniet hij niet. Hij vocht er om en stierf voor de vrede. God zal hem de hemelse vrede reeds hebben geschonken, beloofd aan deze die stierven voor de rechtvaardigheid.

Hilaire, als burgemeester en vertegenwoordiger van onzen beminden koning, dank ik u om uw bloedig offer.

Gans het Belgisch volk, uw familie, dorpsgenoten en strijdmakkers bidden hier voor u. Uit onze ogen, ja, maar nooit uit ons hart. Genadige Jezus, geef hem de eeuwige vrede. Hilaire, *tot ziens, hierboven. Leve de koning, leve België."*

De burgemeester van toen

Hilaire Gemoets (links) ontfermde zich over de neergehaalde Canadese piloot Teddy (Edward) Blenkinsop

Op de plaats waar H. Gemoets op 3 september 1944 gefusilleerd werd in Webbekom bij Diest staat nu een gedenksteen. Wij nemen jaarlijks met onze vereniging deel aan de bloemenhulde.

Algemene feestvergadering op 29 oktober

De feestvergadering ging door in zaal 'de leeuwerik' in O.L.V.Tielt.
50 deelnemers genoten van een heerlijke maaltijd. Het was tevens een ideale gelegenheid om persoonlijk kennis te maken met enkele van onze steunende leden.
Voorzitter Vital Craeninckx overliep in zijn inleiding de activiteiten van het voorbije jaar en door het spelen van de Brabançonne werd hulde gebracht aan de oorlogsslachtoffers en alle overledenen van de vereniging sedert vorige algemene vergadering. Burgemeester Rudi Beeken verzekerde in zijn toespraak de verdere gemeentelijke steun voor onze werking.

De 23ste herdenkingreis van 25 tot 28 augustus - epiloog

Elie Wiesel,

die op 2 juli 2016 op 87-jarige leeftijd overleed, was een van de eerste overlevenden van Auschwitz en Buchenwald die de stilte na de Holocaust doorbrak.

Maar hij wachtte 10 jaar na zijn bevrijding door de Amerikanen in 1945 om erover te schrijven in zijn eerste memoires, La Nuit in 1956, die vier jaar later in het Engels werd gepubliceerd als Night.

Wiesel wist, net als veel overlevenden die hun hele leven zwegen, dat hun ervaringen van menselijke degradatie op zo'n massale schaal en in het volle zicht van hun buren geen gemakkelijke verklaring hadden.

"Het tegenovergestelde van liefde is geen haat," zei hij, "maar onverschilligheid".

Met deze, een van Wiesel's vele gedenkwaardige citaten, vestigde de man die geboren en getogen was in de Joodse stad Sighet in Roemenië de aandacht op de overgrote meerderheid van de mensen die eenvoudigweg hun ogen afwendden toen Joodse bedrijven werden geplunderd, synagogen werden verbrand en Joodse mannen, vrouwen en kinderen naar de treinstations werden gemarcheerd op weg naar concentratiekampen.

In mei 1944 werden Wiesel en zijn familie samen met de rest van de Joodse bevolking van Sighet geëvacueerd naar een getto en vervolgens naar Auschwitz gestuurd, waar zijn moeder, vader en jongere zus werden gedood.

Wiesel, die 15 jaar oud was, was een van de 10 procent van zijn stad die bij aankomst niet werd uitgeroeid.

Hij publiceerde talloze werken, waaronder toneelstukken (The Trial of God) en voelde zich vooral aangetrokken tot de paradoxale verhalen van de chassidische joodse traditie (Souls on Fire: Portraits and Legends of Hasidic Masters).

Elie Wiesel vergezelde Barack Obama en Angela Merkel op een rondleiding door het Buchenwald-kamp in juni 2009

Elie Wiesel: (Uit het boek 'Nacht'). (TE)

'**Nooit** zal ik die nacht vergeten,
de eerste nacht in het kamp,
die mijn leven heeft veranderd in één lange nacht,
zeven keer vervloekt en zeven keer bekrachtigd.

Nooit zal ik die rook vergeten.

Nooit zal ik de gezichtjes vergeten
van de kinderen van wie ik de lichamen
in rookpluimen zag veranderen
onder een stille blauwe lucht.

Nooit zal ik die vlammen vergeten
die mijn geloof voorgoed verteerden.

Nooit zal ik die nachtelijke stilte vergeten
die me tot in alle eeuwigheid beroofde van de wil om te leven.

Nooit zal ik die momenten vergeten,
die mijn God en mijn ziel vermoordden
en mijn dromen in as veranderden.

Nooit zal ik deze dingen vergeten,
ook al ben ik gedoemd om even lang te leven als God Zelf.
'Nooit.'

Reisgids Oktaaf Duerinckx leest het gedicht van Elie Wiesel in Buchenwald tijdens de 23ste herdenkingsreis.

Foto: Elie Wiesel in concentratiekamp Buchenwald: middelste rij zevende van links

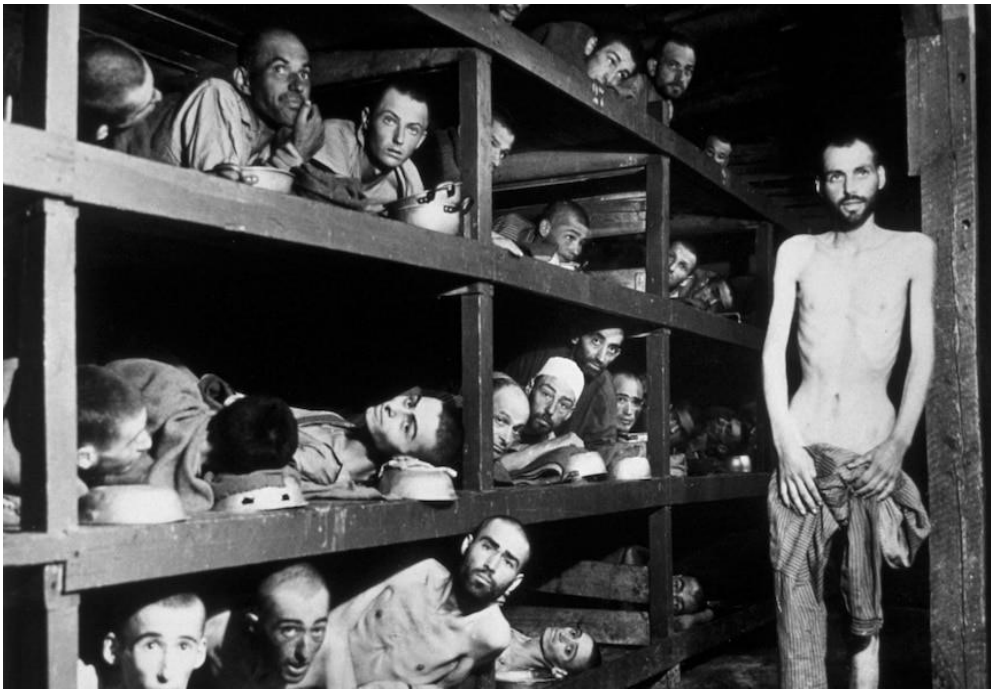

Vervolgt op blz. 8

Remco Campert – Januari 1943

voor Joekie Broedelet

uit: Scènes in Hotel Morandi, Amsterdam, Uitgeverij De Bezige Bij, 1983

De vader van de bekende Nederlandse dichter Remco Campert was de dichter Jan Campert, auteur van onder andere het gedicht *Het lied der achttien doden*… Het was in 1943 dat hij vernam dat zijn vader op 40-jarige leeftijd in het *concentratiekamp* *Neuengamme* was overleden.

"Ik liep over het karrespoor
op een krakende winterdag
mijn moeder kwam me tegemoet
figuurtje in de verte
de nacht ervoor droomde ik
dat ik een scheepje zeilen deed
mijn hand streelde het kroos
in de blikkerende sloot
het scheepje zeilde naar de overkant
en raakte klem in het oevergras
ik keek op en zag mijn vader staan
hij stak zijn arm door prikkeldraad
hij keek me smekend aan
mijn vader vroeg aan mij om brood
Op die landweg, moeder
hield je me minuten vast
je ogen waren rood
je jas die rook naar stad
de Duitser had per kaart gemeld
mijn vader hij was dood
in Neuengamme, bitter oord
daar hadden ze hem vermoord
Ik voelde niets
maar wist dat ik iets voelen moest
keek langs mijn moeders mouw
naar het lokkend bos
pas toen het kon vertelde ik honderduit
over wat me werkelijk bezighield
de strik die ik had gezet
voor het konijnehol
de hut die ik aan het bouwen was
in de boom die niemand kende
eerst later voelde ik pijn
die niet meer overging
die nog mijn lijf doortrekt
nu ik dit schrijf
lang geleden, toch dichtbij
de tijd duurt één mens lang ".

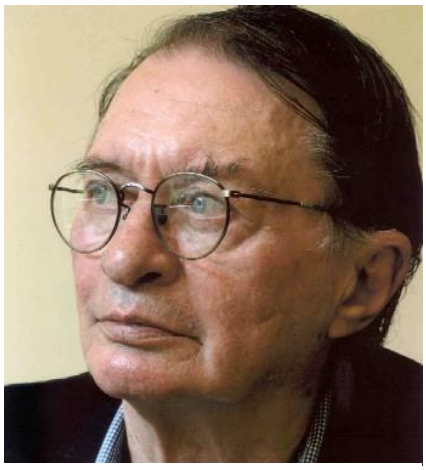

Remco Campert

Tom Devos leest het gedicht van R. Campert aan ons beeld in Neuengamme.

Remco Campert was bevriend met Ina Stabergh en schreef het volgende over het boek "***Neuengamme..Ik kwam terug":*** 'De gedichten zijn mooi, helder, zonder poëtische franje, die in dit verschrikkelijke geval onverdraaglijk zou zijn...'.

Herdenking van de razzia van 2 oktober 1944 in Putten, Nederland.

De N.C.P.G.R. Meensel-Kiezegem'44 nam op 1 en 2 oktober met 7 bestuursleden deel aan de herdenking van de slachtoffers van de razzia in het Nederlandse Putten. De gemeente Tielt-Winge werd vertegenwoordigd door burgemeester Rudi Beeken en de voorzitter van de gemeenteraad Agnes Vandegaer.

Putten is een gemeente met zo'n 25.000 inwoners, gelegen in de provincie Gelderland op de Veluwe. Wat betreft oorlogsgeschiedenis zijn er tussen Meensel-Kiezegem en Putten een aantal overeenkomsten waardoor deze twee gemeenten zich reeds geruime tijd met elkaar verbonden voelen. Ten tijde van de oorlog 1940-1945 waren beide gemeenten een overwegend agrarische gemeenschap, die tot de razzia's van 1944 relatief weinig van de oorlog te lijden hadden gehad. De bevrijders stonden in oktober '44 op ca 60 km van Putten, dat was in Meensel-Kiezegem niet anders. De beide razzia's golden als een represaillemaatregel voor een aanslag van het verzet. In beide gemeenten werd het dorp van de buitenwereld afgesloten en vond een razzia plaats, met reeds een aantal doden tijdens de razzia's. In Putten werd de aanslag gepleegd op Duitse militairen en werd de opdracht tot de razzia gegeven door de bevelhebber van de Wehrmacht in Nederland en ook door de Wehrmacht uitgevoerd. In Meensel-Kiezegem werd de aanslag gepleegd op een collaborerende inwoner van Kiezegem en waren landgenoten die zich bij de SS hadden aangesloten nauw betrokken bij de uitvoering van de razzia.

In de nacht van 30 september op 1 oktober 1944 vindt langs de provincieweg tussen Nijkerk en Putten een aanslag plaats op een Duitse auto met daarin 4 Duitse militairen. Twee van hen ontkomen. Een officier overlijdt een dag later in het ziekenhuis aan zijn verwondingen. De andere werd gevangengenomen. Als represaillemaatregel besluit de Wehrmacht op bevel van General der Flieger Christiansen tot een vergeldingsactie tegen Putten. Bijna 100 huizen worden in brand gestoken. De mannen moeten zich melden in de Oude Kerk, die midden in het dorp staat. Na een bange nacht worden op 2 oktober 1944, 659 mannen weggevoerd naar Kamp Amersfoort, 58 worden er daar vrijgelaten en 601 mannen worden op transport gesteld naar KZ Neuengamme, 13 springen uit de trein. Van de 588 aangekomen gijzelaars keren slechts 48 van hen na de bevrijding terug naar Putten. Kort na hun terugkeer sterven er nog eens 5 aan de gevolgen van de ontberingen in de kampen.

De jaarlijkse herdenking vond dit jaar plaats op 1 oktober aan het monument *"de weduwe van Putten"* die over de gedenkhof kijkt richting de Oude Kerk. Dit gedenkhof ter grootte van ongeveer een half voetbalveld bevat 600 lege graven met buxusplantjes, aangelegd in carré vorm. Er waren ongeveer een 1500 mensen aanwezig. **Er wordt geen woord gesproken**. Het heet dan ook de "Stille Herdenking". Alleen enkele zingende vogels doorbreken de stilte. Er werd gezongen door een koor en 2 coupletten van psalm 84 werden door de harmonie gespeeld. Dan volgt een kranslegging en tot slot wordt het Wilhelmus gespeeld. Het Wilhelmus wordt niet meegezongen, als symbool van het grote verdriet, dat destijds de kelen dichtsnoerde. Er werd door NCPGR-Meensel-Kiezegem en door het gemeentelijk bestuur van Tielt-Winge een bloemstuk neergelegd.

Als 2 oktober op een zondag valt gaat de herdenking één dag eerder door, op 1 oktober. De officiële herdenkingsdienst in de Oude Kerk van Putten had dit jaar plaats op zondag 2 oktober om 9.30 uur. Een predikant-dominee ging voor in deze viering en de 1200 aanwezigen zongen uit volle borst een aantal psalmen. De viering werd afgesloten met het zingen van de verzen 3 en 4 van Psalm 84. Deze verzen werden door de gegijzelde mannen in deze kerk gezongen op 1 oktober 1944. Men kan zich voorstellen hoe dat, destijds, in de gegeven omstandigheden uit honderden mannenkelen moet geklonken hebben, tot grote frustratie en ergernis van hun Duitse bewakers.

Zie ook blz. 10

Bloemenhulde aan het beeld ‘de vrouw van Putten’

Het voltallige gemeentebestuur van Putten houdt halt voor het beeld in de gedenkhof.

De publieke opkomst rondom de 600 in carré aangeplante buxusplantjes was groot.

Bezoek aan Museum44 door de vrienden van Mark Michiels uit Leuven op 26 augustus

Dit is een vriendengroep studenten en ex-studenten van **Mark Michiels,** die leraar Engels is geweest. Onder hen Mady Tailleur uit Kiezegem die de aanzet gaf om een bezoek te brengen aan Meensel-Kiezegem en bij uitbreiding aan Tielt-Winge. Hier volgt het verslag dat Mark ons toestuurde met de vriendelijke vraag het op te nemen in deze nieuwsbrief:

--" Als ik mijn collega's en studenten een tijdje niet meer gezien heb, dreig ik hun voornaam te vergeten. Het is te laat nu, maar ik had van elke groep een foto moeten maken bij het begin van het schooljaar met de namen erbij.

Zoiets zal Vital, Tom en Octaaf niet gauw overkomen, zelfs niet na bijna 80 jaar. Eind juli 1944 werd twintiger Gaston Merckx achter een opper doodgeschoten. Hij had zich daar verstopt, nadat zijn trekker tevergeefs was overgehaald. Zijn bazige moeder eiste dat 100 inwoners van het vredige dorpje als vergelding werden opgepakt.

We hadden geluk dat Vital in het weekend van 26 augustus 2022 niet meeging op herdenkingsreis naar concentratiekamp Neugengamme. Hij heeft er zijn twee grootvaders verloren. Twee jonge nonkels van zestien konden ontsnappen uit de spooktrein.

Sfeerbeeld "contrast" door Daniël Bols, één van de deelnemers.

Het was ijzig stil in de pastorie naast de kerk van Meensel, waar Museum 44 is ondergebracht. Even verder ligt een schapenfokkerij op een boogscheut van de moderne watertoren. De foto's van de slachtoffers vind je op de muren van het museum terug. De meesten zijn bitter jong. Op het erekerkhof hebben ze allemaal een wit graf gekregen. RIP staat in het klein op de graven van wie ze het stoffelijk overschot hebben teruggekregen, maar dat was lang niet voor iedereen het geval. Als je de persoonlijke lade opent in het museum, vind je nog bepaalde gegevens van al die mensen, soms niet meer dan een doodsprentje.

Het verhaal van Vital greep ons naar het hart en, ja, we dachten daarbij ook aan Oekraïne, waar net hetzelfde gebeurt, al meer dan een half jaar. Je kunt, nee je moet het museum bezoeken, want het is heel goed opgevat. Zo val je bijna achterover als je de kaart van Duitsland ziet met daarop honderden uitroeiingskampen. Je kunt er ook een video kopen over de razzia's. Benieuwd wacht ik nog op een boek, een historische roman.
Wat zou daarvan de titel zijn? "
"Ik ken de voorzitster van de kerkfabriek van Sint-Michiels in Leuven en ik ga haar voorstellen om de film van Meensel-Kiezegem af te spelen in de vredeskerk. Met een inleiding door iemand van het museum en een nabespreking."

Wanhoop? voor "De Wanhoop van Meensel-Kiezegem.

Freddy Duerinckx

Een delegatie van de N.C.P.G.R-Meensel-Kiezegem 44 nam op16 en17 november deel aan het "Achtste Future of Remembrance Forum 2022" in de KZ-GEDENKSTÄTTE Neuengamme.

Afvaardigingen van slachtoffers van Nazi vervolgingen uit België, Denemarken, Duitsland, Frankrijk, Nederland, Polen en Spanje wisselen van gedachten en zoeken uit hoe volgende generaties betrekken bij de geschiedenis van de Nazi vervolging, wat de moeilijkheden en opportuniteiten voor sociaal engagement zijn en mogelijkheden voor het herdenken.

Na Spanje vorig jaar was het nu aan België om onze herinneringscultuur en ook historische verschillen tussen weerstandsgroepen en collaboratie in Wallonië en Vlaanderen toe te lichten.

Babette Weyns, historica aan de Universiteit Gent gaf een uitgebreid overzicht over de verschillende facetten van verzetsgroeperingen en de collaboratie in de beide landsgedeelten. Zowel tijdens en voornamelijk na de bezetting en hun invloed op het politieke landschap zelfs tot lang na de bevrijding.

Kristof Van Mierop van de Belgische Vriendenkring Neuengamme focuste op de Vlaams-Waalse verschillen en overeenkomsten in verzets- en collaboratiekringen. Hij verduidelijkte ook voor het internationale gezelschap het "subtiele" verschil tussen de vlag van de Vlaamse Gemeenschap en de zwart-gele leeuwenvlag die in bepaalde Vlaams-Nationalistiche kringen vereerd wordt en tijdens de oorlog bij collaboratie evenementen naast de hakenkruis en swasticavlag hing.

Voor N.C.P.G.R. MEENSEL-KIEZEGEM 44 had ik (Freddy Duerinckx) de gelegenheid Meensel-Kiezegem te situeren in België en Europa. Met een chronologisch opgebouwde powerpoint presentatie verduidelijkte ik de rol van een verzetsgroep bij de aanslag op een collaborateur met de desastreuze gevolgen voor Meensel-Kiezegem. De verwezenlijking van het erekerkhof en oorlogsmonument kort na de capitulatie van Nazi-Duitsland en het jaarlijks herdenken door N.C.PG.R MEENSEL-KIEZEGEM 44 werden uitvoerig vermeld. Met de opening van Museum44, de diverse geplande activiteiten en de voorbereidingen voor de herdenkingsplechtigheden in 2024, tachtig jaar na de razzia's is het duidelijk dat Meensel-Kiezegem zijn slachtoffers eert en zal blijven eren en herdenken.

Tijdens de voormiddag sessie op woensdag 16 november kwam Oliver Von Wrochem , directeur van KZ-Gedenkstätte Neuengamme ons discreet melden dat het beeld de Wanhoop van Meensel-Kiezegem was omvergeduwd. Dit was opgemerkt door twee bezoeksters die een medewerker van het Memoriaal hiervan verwittigden. De politie kwam de vaststelling doen en omdat het mogelijk een politieke actie betrof van extreem rechts of neo-nazi's werd de staatsveiligheid verwittigd voor sporenonderzoek. Kristof Van Mierop en ik zijn onmiddellijk ter plaatse gegaan. De confrontatie met het liggende beeld met zoveel symboliek was zeer emotioneel voor mij. Dit was de medewerkers van het Memoriaal niet ontgaan. *(zie afbeeldingen op blz. 13)*

Oliver Von Wrochem beloofde mij zo snel mogelijk de schade te herstellen en het beeld voor de nacht in veiligheid te brengen. Ondertussen had Iris Groschek, de persverantwoordelijke de nodige info en beelden aan de pers en social media bezorgd. Het bericht had zelfs Rudi Beeken, de burgemeester van Tielt-Winge bereikt die, indien nodig, spontaan hulp aanbood, waarvoor onze welgemeende dank. 's Anderendaags werd het bericht in een aantal Hamburgse kranten opgenomen, zelfs op de voorpagina.

Op donderdag 27 november was het beeld terug geplaatst ,zonder noemenswaardige schade en kon het geplande herdenkingsmoment met toelichting over de symboliek van het beeld samen met de deelnemers aan het forum doorgaan. Het medeleven en de troost die ik mocht ervaren van de deelnemers aan het forum en de medewerkers van het Memoriaal waren hartverwarmend.

Het motief, als dat er al was, van het vandalisme zullen we misschien nooit achterhalen. Was het politiek, was het plat vandalisme, wou men het beeld om het brons te gelde te maken, misschien is iemand op de sokkel gaan staan naast het beeld om een foto (selfie?) te maken en zijn evenwicht verloren.

Ik heb tijdens deze dagen nogmaals ervaren: Meensel-Kiezegem is een begrip in Neuengamme. En te bedenken dat Meensel-Kiezegem in 1996 nauwelijks gekend was in Neuengamme bij onze eerste contacten voor de opnames van het docudrama over de razzia's.

vice-voorzitter Freddy Duerinckx neemt poolshoogte van de schade toegebracht aan het beeld

Het beeld werd snel teruggeplaatst en stevig verankerd

Forum Future of Remembrance. v.l.n.r. moderator Martin Reuter, Kristof Van Mierop (webmaster Belgische Vriendenkring Neuengamme) en Freddy Duerinckx met een uiteenzetting over het verhaal van Meensel-Kiezegem.

Groepsfoto van de deelnemers aan het forum in Neuengamme

Programmaoverzicht 2023-2024 i.v.m. de 80jarige herdenking razzia / bevrijding.

Zo een jaar geleden werd op de algemene vergadering van onze vereniging al geopperd dat we na acht decennia de drama's van Meensel-Kiezegem niet zomaar mochten laten voorbijgaan. De cel "evenementen" met zowel de besturen van NCPGR-Meensel-Kiezegem'44 en Museum'44 waren erover akkoord dat het al tijd was om samen te stellen en te zoeken wat de mogelijkheden waren. Adviseurs zouden aangesproken worden. Dit is al gedeeltelijk gebeurd en de medewerking van Ina Stabergh en Fred Jonckers (literatuur en Poëzie), Linda van der Meeren (beeldende kunsten en kunsttentoonstellingen), piloten Peter Celis (Blenkinsop) en Chris Vandenbergh (Spitfire) kwamen in het vizier en verkenden hun mogelijkheden. Volgens ondervoorzitter NCPGR M-K'44 Freddy Duerinckx moest het programma voor augustus 2024 volledig op papier klaar zijn bij de plechtigheden van 2023. Met deze gegevens in het achterhoofd bouwden de producers-regisseurs Tom Devos en Oktaaf Duerinckx hun plannen verder uit en toetsten de gegevens aan vorige herdenkingen. In het voorjaar hopen zij een sneuveltekst te kunnen voorleggen aan de algemene vergadering en tegen augustus een volledige kijk te kunnen geven op hun plannen. Parallel hiermee is ook Leuven aan het werk om begin september 2024 de bevrijding van Leuven te herdenken. Het 50ste herdenkingsjaar met de historische stoet, de tentoonstelling, het Glen Millerbal enz kwamen terug in het vizier, ook de herdenking in 2005 waar ons Sint-Mattheuskoor aan meewerkte in het Wagenhuys met Volksliederen uit de tweede wereldoorlog. Onze eigen herdenkingsweek van 2016 passeerde de revue. Met onze nieuwe mogelijkheden (museum'44, de Sint-Mattheuskerk en de Oorlogswandelingen) moet er heel wat interesse kunnen opgewekt worden en vooral de uitwerking van een programma naar de jeugd en scholen moeten mogelijk zijn. Hier dachten wij ook Valère Van Gramberen, die dat onderwerp door en door kent, in te schakelen als coördinator. Hopelijk kunnen we tegen Pasen al enkele malen door werkvergaderingen (dagen?) al een algemeen plan voorstellen aan de Algemene Vergadering.

De andere werkingen gaan natuurlijk intens door. De 24 ste Neuengammereis van 2023 is in volle voorbereiding (wel bijna volzet) en Reisleider Tom Devos en reisgids Oktaaf Duerinckx gaan nog kortelings enkele sites verkennen en afspraken maken. Ook (zoals beloofd in Esterwegen na het blitzbezoek in 2022) zullen we uitgebreider op de Moorsoldatengeschiedenis terugkomen. In één van deze 15 verschrikkelijke plaatsen met hun "Nacht-und Nebel -Gefangenen" kwamen uit ons dorp vijf mensen om (in Versen): Daniel Debrier, Jozef en Oktaaf Natens, Frans Pasteyns en Romain Morren. Ook Louis Claes, René -Vital Craeninckx en Marcel Loddewijckx werkten er een tijd als slaaf.

In onze volgende NB gaan we hier verder uitgebreider op in.

Te onthouden datums voor 2023:

- **Zondag 6 augustus 2023**: herdenkingsplechtigheid om 10.00 uur in Kiezegem

- **Donderdag 24 tot en met zondag 27 augustus 2023**: herdenkingsreis naar Noord-Duitsland

Zegening van de graven op het erekerkhof met Allerheiligen

Het is traditie dat op het feest van Christus Koning de vaandels van de verschillende verenigingen van de Sint-Donatusparochie aanwezig zijn. Ons vaandel – Belgische tricolore – in het midden op het koor van de kerk in O.L.V. Tielt.

In memoriam Gaby Coekaerts

Gaby was steunend lid van NCPGR-Meensel-Kiezegem'44 en politiek secretaris en bestuurslid van de Tielt-Wingse Open Vld. Zij overleed onverwacht bij haar thuis op zondag 13 november . Gaby werd geboren op 25 oktober 1954 in Leuven. Zij was werkend lid van de Tieltse Hondenvereniging Midden-Brabant, bestuurslid bij verschillende verenigingen: secretaris K.O.B.W., ridder in de N.U.O.B. orde, de Orde van de Koninklijke Federatie van militairen in het buitenland K.F.M.B. en adjunct conservator van het Hagelands Heemkundig Museum.
Zij revalideerde van een recente niertransplantatie waar zij al jaren op aan het wachten was.

Vzw N.C.P.G.R. Meensel-Kiezegem '44

Wij hopen dat u ook in het komende jaar onze vereniging blijft steunen

*Het lidgeld voor 2023 bedraagt (minstens) **18 euro***

(17 euro + 1 euro administratie)

"Een extraatje wordt zeer gewaardeerd"

Inbegrepen in deze ledenvoordelen :

Een persoonlijke lidkaart wordt u thuis toegestuurd

Periodieke nieuwsbrief in gedrukte vorm thuis bezorgd

Gratis toegang tot onze evenementen

10 % korting op onze publicaties: boeken, films …..

Indien u nazaat bent van een oorlogsslachtoffer van Meensel-Kiezegem sluit u automatisch aan bij N.C.P.G.R.- Nationaal en ontvangt u tevens het periodieke Tijdschrift "Kracht"

Een overschrijvingsformulier kan u vinden incluis deze editie

Mededeling : lidgeld 2023, uw naam en adres

Rekeningnummer: BE84 7340 3632 1859

Graag betaling uiterlijk tegen 15 februari 2023

Wie contant betaalt of reeds betaald heeft hoeft hier uiteraard geen rekening mee te houden